Eduskunnan talousvaliokunnalle
TaV@eduskunta.fi

Viite: Talousvaliokunta 13.2.2026 klo 11.00 / KAA 7/2025 vp

Lausunto Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta -kansalaisaloitteesta

Posti Group Oyj kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi ja antaa lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle *Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta* -kansalaisaloitteesta. Aloitteessa vaaditaan, että ”eduskunta kieltää ultrapikamuodin ja krääsäkaupan mainonnan ja selvittää mahdollisuutta vaikuttaa krääsäverkkokaupan kasvuun verotuksen keinoin”. Posti esittää lausuntonaan seuraavaa.

Verkkokaupan suosio on kasvussa

Kansalaisaloite nostaa perustellusti esiin tuoteturvallisuuteen, kuluttajansuojaan ja tasapuoliseen kilpailuasetelmaan liittyviä ajankohtaisia teemoja, jotka ovat tärkeitä myös Postille. Aloitteessa ei ole kuitenkaan täsmennetty, mitä “krääsäkaupalla” tai “krääsätaloudella” tarkoitetaan. Postin näkemyksen mukaan mahdollisen sääntelyn ja valvonnan periaatteiden tulee olla tarkkarajaisia ja selkeästi määriteltyjä, jotta kokonaisuus on toimeenpantavissa ja oikeusvarma. Epämääräiset käsitteet voivat johtaa tulkinnanvaraisuuteen, epäselviin rajauksiin ja käytännössä vaikeasti sovellettaviin ratkaisuihin.

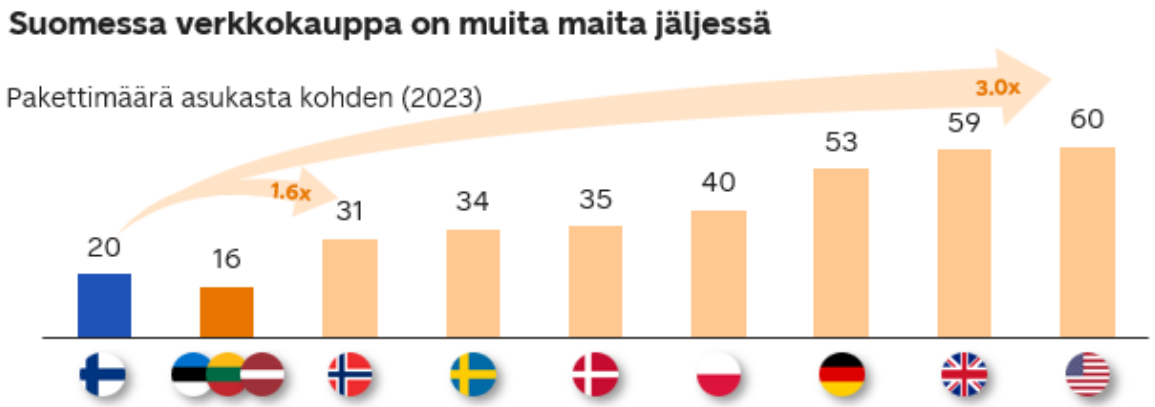
Digitalisaation edetessä ja kuluttajakäyttäytymisen muuttuessa verkkokaupan suosio on kasvanut vahvasti viimeisen runsaan kymmenen vuoden ajan. Ulkomaan toimitukset ovat kasvussa, ja kasvun arvioidaan jatkuvan. Postin toimittamien pakettien määrä Suomessa ja Baltian maissa kasvoi tammi-syyskuussa 2025 yhteensä 5 (4) prosenttia 50,6 (48,0) miljoonaan pakettiin. Traficomin elokuussa 2025 julkaiseman Postimarkkinaselvityksen mukaan pakettien kokonaismäärä kasvoi Suomessa muutamia prosentteja vuonna 2024.

Pakettiliiketoimintaa harjoittaa Suomessa lukuisia toimijoita. Vuonna 2024 Postin toimittamien pakettien määrä Suomessa ja Baltian maissa kasvoi 2 (1) prosenttia 66,8 (65,3) miljoonaan pakettiin. Pakettimarkkinalla Postin riippuvuus Aasiasta Suomeen tulevista pakettimääristä on vähäinen. Postilla käytettyjen tavaroiden verkkokauppa-alustojen (esim. Vinted, Tori.fi ym.) osuus pakettilähetyksistä on viime vuosina ollut kasvussa. Kuluttajien ostokäyttäytymisen voidaan siis arvioida olevan monipuolisempaa kuin julkisessa keskustelussa usein kuvataan.

Julkisessa keskustelussa menevät usein sekaisin Tullin tilastoimat tavaraerät ja kuluttajien vastaanottamat paketit. Tulli tilastoi tulli-ilmoituksia ja niihin liittyviä lähetyksiä, joita kutsutaan tavaraeriksi. Tavaraerä ei kuitenkaan ole sama asia kuin paketti tai verkkokauppalähetys: yksi paketti voi sisältää useita eri tavaroita, joista jokainen muodostaa oman tavaraeränsä Tullin järjestelmissä. Näin ollen tavaraerien määrä ei kerro suoraan pakettien lukumäärästä eikä kuvaa yksittäisten verkkokauppalähetysten määrää.

Suomalainen verkkokauppa on muuta Eurooppaa jäljessä

Kansainvälisiin verrokkimaihin verrattuna Suomen verkkokauppamarkkina on selvästi pienempi, mikä näkyy erityisesti pakettimäärissä asukasta kohden. Vuonna 2023 Suomessa toimitettiin vain 20 pakettia per asukas, kun esimerkiksi Norjassa ja Ruotsissa vastaavat luvut olivat noin 1,6-kertaiset, ja Saksassa, Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa jopa kolminkertaisia Suomeen verrattuna. Suomi sijoittuu näin vertailun häntäpäähän, mikä osoittaa, että verkkokaupan volyymi ja markkinan kypsyys ovat meillä selvästi muita maita jäljessä. Postin näkemyksen mukaan ongelma ei ole pakettimäärien suuruus, vaan suomalaisen verkkokaupan suhteellisen pieni volyymi. Vilkkaampi verkkokauppa loisi Suomeen lisää taloudellista toimeliaisuutta ja yrityksille kasvumahdollisuuksia.



Lähde: Effigy Consulting. Maailmanpankki. Latvian julkisten palveluiden sääntelykomissio (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija). Liettuan tasavallan viestintäviranomainen (Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba). Eurostat. Posti.

Suomi yksinään on pieni markkina, joka hyötyy EU:n sisämarkkinoista ja on niistä riippuvainen. Siksi on Suomen etu, että sisämarkkinat toimivat yhtenäisesti yhteisten sääntöjen pohjalta, ja että vältämme kansallisia erillisratkaisuja. Rajat ylittävän verkkokaupan vaikeuttaminen kansallisilla esteillä ei ole Suomen talouden etu.

Samalla EU:n sisämarkkinat tarjoavat suomalaisille verkkokauppiaille moninkertaisesti kotimarkkinaa suuremman asiakaspotentiaalin, mikä tukee yritysten kasvua, kansainvälistymistä ja kilpailukykyä. Yhtenäinen sääntely- ja markkina-alue on siten myös suomalaisen verkkokaupan keskeinen mahdollistaja.

Kansainvälinen postiliikenne

Suomi on Maailman postiliiton (Universal Postal Union, UPU) jäsen, ja siten osa maailmanlaajuista postijärjestelmää, jonka keskeinen perusperiaate on, että mistä tahansa maasta on voitava lähettää postilähetyksiä mihin tahansa toiseen maahan. Järjestelmä perustuu kansainvälisiin sopimuksiin ja pitkälle standardoituihin kuljetus ja käsittelyprosesseihin, jotka takaavat postiliikenteen häiriöttömän liikkumisen yli rajojen. UPU-jäsenyys asettaa Suomelle velvoitteen huolehtia kansainvälisten lähetysten vastaanottamisesta, käsittelystä ja edelleen toimittamisesta niiden lopullisille vastaanottajille.

Postille on asetettu postilain mukainen yleispalveluvelvoite sekä velvollisuus huolehtia Maailman postiliiton sopimusten mukaisesta kansainvälisten postilähetysten käsittelystä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Posti ei voi valikoida toimittavia maita tai lähettäjiä, vaan sen on toimitettava Suomeen saapuvat UPU-järjestelmän mukaiset kirje- ja pakettilähetykset perille riippumatta niiden alkuperämaasta, lähettäjästä tai logistiikkaketjun aiemmista vaiheista. Tämä on olennainen osa kansainvälisen postijärjestelmän toimivuutta.

Postitoimintaa koskeva sääntely asettaa tiukat rajoitukset sille, missä tilanteissa postiyritys voi avata lähetyksiä. Pääsääntö on, että Posti ei saa avata suljettuja kirjeitä. Postipaketti voidaan avata vain täsmällisesti määritellyssä prosessissa, jos siihen on nimenomainen lain mukainen peruste, kuten selkeä turvallisuusriski. Tämä suojaa lähetysten luottamuksellisuutta ja varmistaa osaltaan, että postitoiminta säilyy riippumattomana osana perusoikeuksia turvaavaa infrastruktuuria.

Posti on osa laajempaa rajat ylittävää turvallisuus- ja tullivalvontaketjua. Mahdollisten vaarallisten, laittomien tai sääntöjenvastaisten tuotteiden valvonta kuuluu ensisijaisesti tullille ja muille viranomaisille, ei Postille. Postin tehtävänä on toimia lakisääteisen kuljetus- ja jakeluvastuun puitteissa, ei suorittaa tai arvottaa lähetysten sisällöllistä tarkastusta, johon sillä ei ole lain mukaista toimivaltaa.

EU-tason toimet tehokkain vaikutuskeino

Postin näkemyksen mukaan kansalaisaloitteessa esiin nostettuihin ongelmiin voidaan puuttua tehokkaimmin EU-tasolla, koska ilmiö on koko sisämarkkinaa koskeva eikä rajoitu Suomeen. Monet aasialaiset verkkokauppatoimijat ovat jo perustaneet välivarastoja Eurooppaan, jolloin tavaroiden muodollinen maahantulo tapahtuu Suomen rajojen ulkopuolella, ja lähetykset jatkavat matkaansa EU:n sisäisenä jakeluvirtana. Tässä tilanteessa yksittäinen jäsenvaltio ei voi enää vaikuttaa tulliselvitykseen, verotukseen tai tavaravirran alkuperäketjuun.

Tästä syystä kansallisella sääntelyllä ei ole käytännössä mahdollista sulkea tietystä maasta tulevia lähetyksiä, sillä logistinen ja oikeudellinen sisääntulo tapahtuu toisaalla EU:n alueella. Jotta tuotteiden turvallisuuteen, alkuperään, sisällön sääntelynmukaisuuteen tai alustatoimijoiden toimintatapoihin voidaan vaikuttaa aidosti, tarvitaan EU-tasoisia ratkaisuja, jotka ulottuvat koko sisämarkkinalle ja velvoittavat kaikkia toimijoita samalla tavalla.

EU-tasolla on valmisteilla ja jo hyväksytty asiaan liittyvää sääntelyä kuten Digipalvelusäädös (DSA), EU:n tuoteturvallisuusasetus sekä EU:n tuotevastuudirektiivi, joiden avulla puututaan kansalaisaloitteessa esiin nostettuihin kysymyksiin kuten tuoteturvallisuuteen ja harhaanjohtavaan mainontaan. Myös EU:n tulliuudistus on valmisteilla. EU-lainsäädännön tehokas toimeenpano on ensisijainen keino edistää kuluttajien ja suomalaisten yritysten näkökulmasta tärkeitä teemoja kuten tuoteturvallisuutta.

Jakelu- ja logistiikkayhtiönä Postin keskeisin vaikutuskeino on järjestää kuljetukset mahdollisimman kestävästi. Postin rooli arvoketjussa on varmistaa, että lähetykset liikkuvat perille luotettavasti, tehokkaasti ja ympäristövastuullisesti, samalla kun sisällön lainmukaisuuden valvonta pysyy viranomaisilla.

Kunnioittavasti,

Posti Group Oyj

Päivi Rokkanen
Chief Compliance Officer

Anna Storm
Vastuullisuus- ja yhteiskuntasuhdejohtaja